Kubinyi Anna tárlata a B Galériában

Az eleven, élő textil

Egyedi technika, gyönyörű színek, különleges formák. A műfaj határait feszegető merészség. A kifejezés pontosságáért és plasztikusságáért vívott kitartó küzdelem szépsége. Kitárulkozó nyíltság és a begubózás önvédelmi reflexe. Ezekben az egyszerű mondatokban lehet megfogalmazni a látogató első benyomásait. Kubinyi Anna textilművész tárlata a szegedi B Galériában látható.

„Gyönyörű helyek vannak a francia tengerparton, újra és újra lenyűgöz az örök mozgás látványa, a víz ereje. De egyszer sem tapasztaltam ott azt a szívtáji érzést, amely viszont itthon minden tavasszal eltölt" – mondta a művész. Egy korábban készült interjúban arról kérdeztem, hogyan érzi magát a gobelin hazájában, Franciaországban. Jól. Csak a szíve húzza haza. Évtizede is elmúlt már, hogy ösztöndíjasként kikerült, azóta az év egyik felét ott, a másikat itthon tölti. Szegedre is hazajár. A Tömörkény művészeti szakközépiskolában kezdte tanulmányait – keramikusnak készült. Az Iparművészeti Főiskolán valahogyan elkeveredtek a papírjai és tévedésből a textil tanszékre vették föl. Bizonyára valami jó tündér irányította ott a dolgokat...

Kubinyi Anna 1976-ban szerzett diplomát és azóta, negyedszázada megszakítás nélkül dolgozik – a szegedi kenderrel.

„Azért szeretem ezt a profán anyagot, mert semmi sem alkalmasabb a puhaság és az erő, a rusztikusság és a keménység létrehozására. Ha a gondolataim kifejezése úgy kívánja, természetesen használok mást is, selymet, fémeket, aranyszálakat. De a kedvencem a kender volt és maradt, amelyet egy bizonyos gyártásközi állapotban kapok meg a szegedi gyárból. Tekercselem, fehérítem, színezem. Magam szövöm. Szerintem úgy tisztességes, ha a tervezéstől az anyag feldolgozásán, megszövésén át a végtermékig mindent magam csinálok. Fárasztó, keményen munkás, de valóban az enyém."

És persze mindenkié. A pestiek mellett szegedi és makói középületekben, szállodákban is láthatók Kubinyi Anna különleges textiljei. A mostani kiállítást a B Galériában afféle számvetésnek érzem: negyedszázad művészetének állomásait, változásait fedezheti föl a figyelmes látogató. A fiatal művészt a természeti valóság szépségei vonzották elsősorban, színes, harmonikus, könnyed, mozgalmas textilképei felhőtlen derűt és optimizmust sugároztak és ez a címekben is kifejeződött: *Tavaszi mezők, Szivárvány, Tenger, Vízesés.* Közülük való a most Szegeden látható, csodálatos színekben pompázó *Páva* is. Talán a keramikusindítás következménye, hogy már az első munkák jellemzője volt a plasztikusság: a vastag, egyenetlen alapanyagba leginkább kartoncsíkokat szőtt bele, de ilyen domborító elemnek használta a kenderkötegeket is. Később filozofikussá mélyült a természet csodálata és ismerete. Az idő múlása, az örök munkálkodás témája kötötte le a művész fantáziáját, a cseppkövek, a rozsda, az eső, a fagyökér lettek a meghatározó szimbólumai. És egyre plasztikusabbak, burjánzóbbak lettek a felületei. Mígnem „elszakadtak" és az alsó rétegekből kitörtek a térbe az indák, gyökerek. Vagy éppen fordítva, befelé pillanthattunk a réseken a mélységekbe, vizsgálni, mi bújik meg a felszín alatt. A *Korrózió*, az *Áttűnés*, az *Élő törésvonal* vagy az *Eleven textil* mutatja a mostani tárlaton ezt az eredeti technikájú és elmélyült látásmódú alkotói korszakot. Textilkiállításon a legszokatlanabb módon, a térbe állított installációkon ezúttal plasztikákat is látunk. Ez a jelen, Kubinyi Anna legújabb művészete. A természet, mint ihlető gazdagság megmaradt, csakhogy ezek a textilből készült plasztikák olyan természeti formákat idéznek, amelyeknek legfőbb funkciója – az önvédelem. Tengeri kagylót, csigát. Körkörös önvédelemre berendezkedett, szúrós tüskéjű gesztenyefatermést.

Az út, amely az ifjonti, sugárzó optimizmustól, a naiv rácsodálkozástól a magába gubózó tüskésségben föllelt, megszenvedett tudatosságig vezet – nem lehetett könnyű. Mi azonban, a dolog természete szerint, „csak" a végterméket, egy keményen munkás életpálya pompázatos, vonzó, szívet-lelket gyönyörködtető, maradandó alkotásait láthatjuk. Szerencsénk van.

Sulyok Erzsébet

A művész, a háttérben Élő törésvonal című textilplasztikája. *(Fotó: Miskolczi Róbert)*

Che szerepében: Marton Róbert

Újra az Evitában

A Békéscsabáról a Szegedi Nemzeti Színházhoz szerződött Marton Róbert Che Guevaraként debütált a Dóm tér csillagtetős színpadán. A fiatal színművész pályája során nem először találkozott Evitával...

– A szegedi színházszerető közönség most ismerte meg a nevét. Békéscsabán milyen feladatokat kapott?

– Rövid pályafutásom során eddig szinte mindent a békéscsabai Jókai Színháznak köszönhettem. Az ott működő stúdióban tavaly végeztem.

A Színművészeti Főiskolára ugyanis négyszeri próbálkozás ellenére sem vettek fel. Nem vagyok elkeseredve, így talán sokkal több szerepben próbálhattam ki magam. Florindot játszottam a Két úr szolgájában, Ferdinánd voltam az Ármány és szerelem musicalváltozatában, Bolyai János lehettem *Németh László* A két Bolyai című drámában, A kertész kutyájában Theodórót alakítottam, de játszottam az Arzén és levendulában és az Evitában is.

– Az Evitában?

– Igen, nem volt ismeretlen számomra a darab. Három éve *Molnár László* rendező Békéscsabán színpadra állította az Evita filmváltozatának adaptációját. Abban a produkcióban is Che szerepét énekeltem. Ez volt életem első zenés szerepe, ott éreztem meg, milyen jó színpadon énekelni. Az akkori találkozás azonban nem érintett meg annyira, mint a mostani.

– Ezek szerint Che Guevaraként már állt színpadon. Mi jelentette a legnagyobb kihívást a szegedi produkcióban?

– Minden! Ott filmes adaptációról volt szó, Szegeden pedig a musicalt készítettük el. A mostani előadásban voltak olyan zenei részletek, melyekkel eddig még nem találkoztam. Amikor először felálltam a Dóm színpadára, amit korábban nézőként sem láttam, rögtön tudtam, hatalmas lehetőséget kaptam.

– Ősztől a szegedi színházhoz szerződött. Milyen szerepekben láthatja a közönség?

– Tudomásom szerint benne leszek a *Zsótér Sándor* rendezésében színpadra kerülő Galileiben, a Tizedes meg a többiekben. November környékén egy előadás erejéig visszatérek a békéscsabai színházba. Hallottam, hogy a szegedi színház több darabját felújítja. Bízom benne, hogy ezekben az előadásokban is kaphatok még lehetőséget.

Lévay Gizella

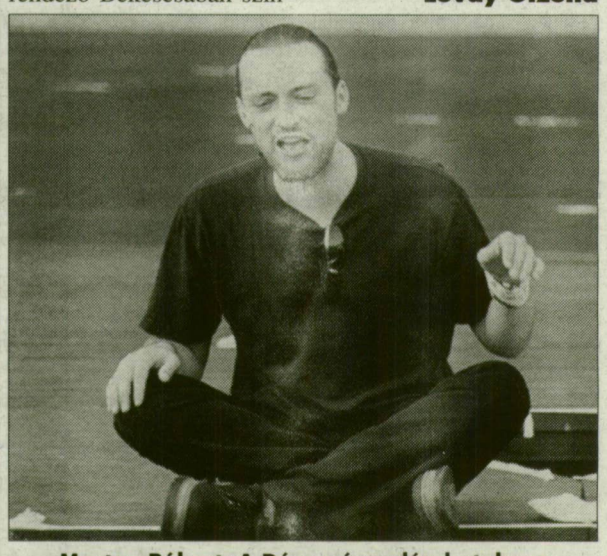

Marton Róbert: A Dóm színpadán hatalmas lehetőséget kaptam. *(Fotó: Gyenes Kálmán)*

Szív Ernő

Meleg van!

Gondoltam, elballagok a Felvonulás térre, és megtekintem az eseményt. Olyan meleg volt máskülönben, mint Görögországban, a perzselő forróságot élénk szél cifrázta, akárha a Műcsarnok mögött kezdődött volna a tenger. Az ötödik melegfesztivált tartották Budapesten. Magam láttam már ilyet Berlinben, s ha itt két szűkös teherautópláto hurcolta végig az Andrássy úton a lelkesen vonagló ifjakat, Berlinben legalább kétszáz. Berlin persze más. Az európai nagyvárosok közül három kiemelkedik a homoszexuálisok lélekszámát illetően. Az egyik Berlin, a másik váratlanul a pimaszul gazdag és nagyképű Zürich, harmadikként pedig említtessék meg az a város, ahol Fischer Palika is játszott anno, Amszterdam.

Földalattival igyekeztem a tetthelyre, mint ők is. Ketten voltak, fenékre feszülő piciny dzsörzénadrágban vakítottak, libegett rajtuk a tollas boasál, arcuk előtt kihívó napszemüveg, és affektív, kedves gesztusok jellemezték őket. Féktelenül, bár nem erőltetetten voltak vidámak. Röplapocskákat osztogattak, míg meg nem érkezett a piros szalagos ember, aki hölgy volt, úgy negyvenesztendős, és nem a munkáspárti szeánszról hozta a hírt, hogy Kádár János élt, él, és most már állatira kéne egy szobor is neki, hanem ő volt a metró jegydzsinnje. Lett is vidámság! A kupéban mindenki kacagott. Kacagtak a megbüntetett melegek, somolygott mellettük a civil nyomozó, és nevettek az amerikai turisták, kik legott fényképezőgépüket kattogtatták.

Egyszer Berlinben leültem egy őslőben lévő, ámde puha tenyerű édesanyával a svéd konyhaasztalhoz, három lánya volt, három, pártában maradt liliomos szépség, ráadásul nem is kétméteresek, azt mondta nekem az édesanya, hogy a fenébe, hát itten az összes jóképű fiú egymásba omlik, az én Katharinám, Helgám és Dagmárom meg szárad, mint a ritkán öntözött virág földje. Plusz, mint kiderült néhány napja, a berlini polgármester is inkább titkárfiút tart, mint titkárleányt. Odaállt a mikrofonhoz, és szépen belemondta. Mert így is lehet. Mármost képzeljük el ezt a lehetőséget, hipotetikusan persze, Budapesten – szadeszvezetés –, Szegeden – Fidesz-vezetés – vagy Törökszentmiklóson – maszopvezetés. Nem, inkább ne képzeljük el azt, ami elképzelhetetlen, csak a fejünk fájdul meg. Az aktuális kormányzat nagyon helyesen pártolja a családot, az autókereket, a becsületes munkát és nemzeti tradíciót.

Melegnek lenni Magyarországon nem ősi tradíció, legalábbis annak a jogi esetté való emelkedése egykoron szörnyű megszégyenítéssel, bottal, korbáccsal is együtt járt, ha nem éppen zsákba varrás lett a dolog vége, amiért is a veled azonos nemű földlakót vegzáltad. Mindenesetre nehezen tudom elképzelni, hogy a Kárpátok bércein behömpölygő magyar áradatban ne lett volna legalább egy meleg ifjú, avagy leszbikus leányzó, márpedig ha igen, akkor ők is honfoglalók és honalapítók voltak, sőt akár a vérüket is adhatták az új hazáért, ó igen, képzeljük csak el, egy máskülönben meleg magyar harcos a nagy dárdájával szíven döfi a besenyő vitézt, pedig kiváltképp tetszik neki. Nincs is abban mármost semmi váratlan, hogy a melegfesztivál ellen sokan tiltakoztak, volt politikai hadifoglyok, kis és nagyobb egyházak képviselői.

Néhány évvel ezelőtt egy serényen jobboldali hetilap szerkesztő hölgye úgy sikoltott föl, hogy beszakadt néhány közel álló karszalagos fiatalember dupla falú dobhártyája. Mi az, hogy a fiúk egymással bohóckodnak, amikor pedig itt vagyunk mi, mi, mi, jó testű, türelmes, kiválóan mosogató magyar nők?! Mire a közéleti főutca szemközti oldalán tébláboló, hírhedten liberális nádarató munkás odakiáltotta neki, drága szerkesztő hölgy, volt-e alkalma mostanság tükörbe tekinteni, hogy így az ablakkeretbe teccik helyezkedni. Néhány éve Kern András művész úr lett azon nyomban leradírozva a képernyőről, ahogy, már bocsánat, előadásban buzizásba fogott. A szó egyébként a szegény bolgároktól jön, akik fölötte hajlottak az eretnekségre. Később kerülő biliárdlökést is jelentett, s francia, német közvetítéssel így jutott el a magyar nyelvbe, mint jól használható szitokszó. Ez az egész, úgy ahogy van, rossz, rossz beszéd, a tolerancia hiánya, a másság elviselésének – á, az nem elfogadásának – a hiánya. És nagyon gusztustalan a bulvár is, ami a melegfelvonulás másnapján kétkilós nyelvekkel csókolózó férfiakat szerkeszt ki a címoldalra. Nem csak gusztustalan, hanem aljas is. Mert azt erősíti, amit pedig éppenséggel tompítani kellene. Homoszexuálisnak lenni nem extremitás, nem deviancia, betegség és nem erkölcsi nullpont. Holott persze az ilyen fölvonulás is a polgárpukkasztó bujaságával és tüntető rikításával ezt erősíti.

Ausztria például nem arról híres, hogy olyan állati izgalmas ország lenne, még a halk szavú Sáfár Szabolcs is eligazolna onnan a hírek szerint, és nyilván minden harmadik családfőt Haidernek hívnak lelkileg, és Hitler is Linzben csiperedett föl, tegyük hozzá, egy gyanútlan zsidó családorvos hathatós közreműködésével. De abban a pillanatban, amikor valaki diszkriminatívve kezdi emlegetni a homoszexualitást, úgy elvágja magát közmegbecsülésben, mint Safranek bácsi, aki kikapcsolatlanul tette zsebre a mini láncfűrészt.

A Felvonulás téren úgy ezren zsizsegtek. Lettek aztán, ahogy a társaság fölvonult a Deák térig, jó kétezren. A táblák kezdetlegesek és beszédesek voltak.

A napocska is meleg.

Nem én kiáltok, az EU dübörög.

Levettem az álarcot, és te?

Egy New York-i aktivista nyitotta meg a népünnepélyt. Az első magyar melegfesztiválon a többség álarcban tipegett. Most már nem. Azt mondta a jenki aktivista, akinek a városában a napokban másfél milliós melegtüntetés zajlott, hogy mivel Isten tökéletes, ezért az is tökéletes, amit alkotott, vagyis ti is – mármint az alant álló melegek, leszbikusok, szimpatizálók és jégkrémárusok – pont olyanok vagytok, amilyennek ő akarta, hogy legyetek.

Ezen senki sem vitatkozott. Aztán a menet elindult, táncolva, sípolva, s a tér végén egy Trianon-pólós férfi fényképezett oly hevesen, mint aki az örökkévalóság angyalainak dokumentálja az összes gaz meleget, miközben mellette cérnavékony öltönyös ifjú állt, akár egy fölbe szúrt fölkiáltó jel, nemzetiszín karszalagban. Na, ez volt a nemzeti dafke. Hujjogtak, kiáltoztak, tapsoltak is nekik a melegek, az ifjú karszalagos meg visszaszisszegett valamit, de nem mozdult, mert az előítéletek betonjába belevert felkiáltójelek nem szaladgálnak. Egy délszlávkutató ismerőssel találkoztam az Andrássy úton, fényképezett ő is bőszen, majd megvonta a vállát, az a baj, hogy minden évben ugyanazokat az arcokat lehet látni. Az Opera előtt elromlott az első kocsi hangosítása, hát, mit mondjak, elég szomorú látvány volt, ahogy fáradtan, arcukra olvadt festékkel tollászkodtak a néma platón.

A legújabb hírek szerint Óbuda polgármestere tiltaná ki a Pepsi Szigetről a homoszexuális szervezeteket, ha már egyénileg kiiktatni nem tudja a melegeket. Mert a magyar ifjúságot óvni kell tőlük. Ez azért új. Hogy Tarlós István a szíve szerint egyénileg is megtenné. Hát akkor ne csak egy szigetre gondoljunk. Akkor gondoljunk arra, hogy e tiltás után hogyan állna ki a magyar irodalom, a színházművészet, vagy a balett csapata. Vagy például egy aranyérmes női vízilabda válogatott.